

Товканець Оксана Сергіївна

кандидат педагогічних наук

кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

tovkanecoksana@rambler.ru

<http://orcid.org/0000-0003-4438-0167>

ПРІОРИТЕТИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Трансформація змісту і завдань освіти, способів її організації, відповідно до запитів часу сьогодні в центрі уваги суспільства, держави, науки як стрижневий соціальний ресурс, фундаментальний гарант становлення і динаміки розвитку безпеки людини в суспільстві. Соціально-педагогічні пріоритети освіти актуалізуються, оновлюються, уточнюються в умовах існуючого соціального ладу, вони сформульовані в нормативних документах і державних актах, в теоретичних і методичних засадах системи освіти, представлені в навчальних програмах, посібниках, розділах освітніх стандартів, поглиблено, концептуально і теоретично досліджуються в соціології, психології, педагогіці [1–3].

Аналіз науково-педагогічних праць показує, що актуальним завданням у підготовці майбутнього вчителя початкової школи є створення образу сучасника, який характеризується притаманними його поколінню поглядами на світ, мобільно і гнучко освоює навколишній світ, здатний до раціонального самостворення власної долі, відтворення соціально значущих культурних цінностей людства. Стрижневою функцією соціального характеру педагогічної діяльності, що визначає цілі освіти, виступає передача сукупності цінностей загальної культури всім наступним поколінням, сприяння гармонійному розвитку провідних якостей особистості, затребуваних суспільством, цінних для кожного громадянина при свідомому включенні в процес соціально значущої діяльності в аспекті гармонізації соціально спрямованого та особисто затребуваного плану життєвої самовизначеності підростаючого покоління [4].

Перед майбутніми вчителями початкової школи стоять завдання освоєння нового знання, вираженого в масиві оновлених наукових понять, ідей, фактів, гіпотез і принципів, категорій концепцій. У подібній ситуації важко орієнтуватися на наявний досвід попередників, необхідні власні орієнтири і сучасний соціальний досвід у багатьох сферах життя.

Аналіз науково-педагогічних досліджень засвідчує, що актуальними проблемами, що хвилюють світове співтовариство та вимагають особливої цільової уваги і організованої спеціальної освіти, пролонгованої на різних вікових етапах життя, є: фінанси – відносини – здоров'я [1; 2].

В сучасних освітніх установах не існує обов'язкових навчальних дисциплін або програм з певним стандартом, зокрема економічного профілю, наприклад «Економіка в освіті». В силу затребувано-

сті розробляються додаткові і факультативні фінансово-економічні проекти: освітні, розвиваючі, творчі, що впливають на розвиток особистості. Водночас часто це є фрагментарно і безсистемно, а в силу короткочасності – недостатньо продуктивно. Проблемним виглядає і супровід програм даної тематики педагогам-предметниками, хоча очевидно, що повинні залучатися вузькі фахівці-професіонали [4].

Пріоритетом соціально-педагогічної діяльності майбутнього вчителя є комунікативна готовність. Взаємини в освітній діяльності удосконалюються в характері і ступені активності в позиції комунікантів, стилі обговорення висунутих цілей, рівні загальної відповідальності за результат, характері емоційного стану, ідентифікації тощо. Взаємовідносини і спілкування, таким чином, це найважливіші соціально орієнтовані форми існування людей, що виступають сталим фактором в регуляції самооцінок і поведінки їх в суспільстві, коли встановлюються особисто і суспільно значимі зв'язки з навколишнім світом, актуалізуються спільні дії, випробовуються взаємні переживання [2; 3]. Вчитель як суб'єкт, носій власного світу, обмінюючись думками, ідеями, образами, оцінками і емоціями, істотно доповнює сукупність внутрішнього світу дитини. Формування комунікативної готовності може забезпечуватися окремими темами в дисциплінах культурологічного («Історія та культура України», «Історія державності і культури України» та інші), педагогічного («Педагогічні технології у початковій школі», «Основи педагогіки», «Педагогічна етика», «Педагогіка сім'ї», «Основи педагогічного спілкування», «Теорія і практика ораторського мистецтва», «Методика виховної роботи у початковій школі», «Методика навчання української мови з каліграфією», «Музика, образотворче мистецтво та методика навчання освітньої галузі «Мистецтво» та інші) та мовно-лінгвістичного («Ділова українська мова», «Професійне іншомовне спілкування», «Сучасна українська мова з практикумом», «Основи лінгвістики», «Теорія і практика ораторського мистецтва» та інші) спрямування.

Ще одним пріоритетом соціально-педагогічної готовності майбутнього вчителя до професійної діяльності ми визначаємо феномен здоров'я та готовність педагога до забезпечення охорони дитячого здоров'я, що може здійснюватися в процесі вивчення певних тем дисциплін безпекового і медичного спрямування («Анатомія і фізіологія з основами генетики» «Методика навчання освітньої галузі «Здоров'я і

фізична культура», «Методика вивчення валеології, основ БЖ у початковій школі», «Основи медичних знань та охорони здоров'я», «Формування навичок здорового способу життя», «Основи валеології, медичних знань та охорони здоров'я», «Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці» та інші)

Таким чином, соціально-педагогічна готовність

майбутніх учителів початкової школи визначається як стійка професійно-педагогічною мотивація, для якої характерним є спрямованість на особистісно орієнтовану взаємодію з дітьми, усвідомленням суспільного й особистісного значення соціально-педагогічної роботи, глибокими теоретичними і прикладними знаннями змістової і процесуальної сутності педагогічної взаємодії

Список використаної літератури

1. Будник О. Підготовка майбутнього вчителя до змістово-функціонального моделювання соціально-педагогічної діяльності. *Наукова скарбниця освіти Донеччини*. № 1. 2014. С.49 – 56.
2. Литвиненко С. А. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів початкових класів до соціально-педагогічної діяльності: автореф. дис. на здоб. наук. ст. докт. пед. н.; Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2005. 40 с.
3. Мардахаев Л.В. Основы социально-педагогической технологии. М.: Перспектива, 2011. 92 с.
4. Сальцева С.В., Жданова С.Н. Социум и школьник: методология педагогического исследования взаимодействия: монография. М.: Изд-во УРАО, 2010. 185 с.

Товканець Оксана Сергіївна

кандидат педагогічних наук

кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

tovkanecoksana@rambler.ru

<http://orcid.org/0000-0003-4438-0167>

Плескач Мар'яна Іванівна

студентка ОС «Магістр»

спеціальність «Освітні, педагогічні науки. Організація дошкільної освіти»,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ УСТАНОВИ

Пріоритетним завданням вищої школи є виховання особистості, яка володіє мистецтвом пізнання, мислення та спілкування, організації своєї інтелектуальної та фізичної праці, інтересом до творчого застосування професійних знань, мистецтвом жити за законами моралі, та здатністю до самореалізації у своїй професійній діяльності.

Аналіз психолого-педагогічних джерел, досліджень з проблем управління соціально-освітніми системами, професійної компетентності педагогів дає можливість зробити висновок про те, що формування управлінської компетентності педагога дошкільної установи вивчається в таких основних напрямках: обґрунтування загальних основ педагогічного менеджменту (Л.Даниленко, Г.Єльнікова, В.Маслов, В.Олійник, В.Пікельна, А.Єрмола, Л.Карамушка, Ю.Конаржевський, О.Мармаза та інші); висвітлення

питань професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти (Л.Артемова, Г.Беленька, А.Богущ, Г.Бурма, Т.Горюнова, О.Фунтікової, Р.Шаповала, та інші); розробка науково-методичного забезпечення змісту дошкільної освіти (Л.Артемова, І.Бех, А.Богущ, О.Кононко, Н.Протасова, та інші).

Професійна компетентність кваліфікованого фахівця в сучасній науковій і педагогічній літературі розглядається з різних позицій: як ціннісні орієнтації фахівця, мотиви його діяльності, загальна культура, стиль взаємодії з оточуючими, усвідомлення світу навколо себе і себе у світі, здатність до власного самовдосконалення і саморозвитку [2, с.90], як система знань, умінь і навичок, професійно значущих якостей особистості, що забезпечують можливість виконання професійних обов'язків певного рівня (Г. Курдюмов),